

3. GAIA: BIGARREN HAURTZAROA

BIGARREN HAURTZAROA / ESKOLA AURREKO URTEAK

- **GARAPEN FISIKO ETA PSIKOMOTOREA**
- **GARAPEN KOGNITIBOA**
- **HIZKUNTZAREN GARAPENA**
- **GARAPEN SOZIOAFEKTIBOA**

HAZKUNTZA FISIKOA BI URTETATIK AURRERA

- Urte hauetan, altuera eta pisua gorantz doaz, erregularki baina aurreko bi urteetan baino motelago:
  - 5-6 zm. urtean
  - 2-3 kg. urtean
- Dimorfismo sexuala espezie bereko animalia edo landare emeak eta arrak ezaugarri morfologiko desberdinak izatean datzan fenomeno biologikoa da.

GARAPEN PSIKOMOTOREA ETA GORPUTZAREN KONTROLA

- Burmuinaren garapena egin dago

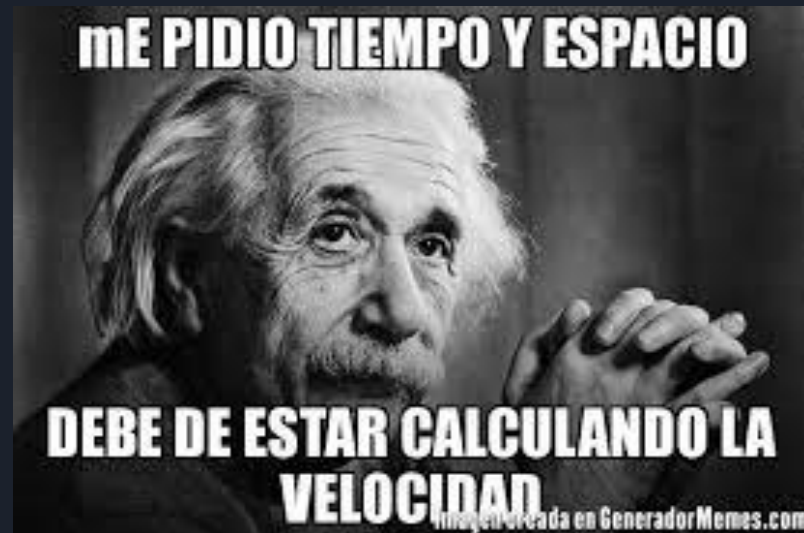
- Psikomotrizitate astuna eta arinaren aurrerakuntzak daude:
  - Lege zefalo-kaudala
  - Lege proximo-distala

- *Independentziaren* prozesua hasten da:
  - Mugimen-segmentu bakoitza bere aldetik kontrolatzeko gaitasuna. (7-8 urte)

- *Koordinazio* prozesua hasten da:
  - Mugimendu sinpleak elkar-lotuz mugimendu konplexuagoak lortzen dira.
  - Mugimendu hauek automatizatzen dira. (6-7 urte)

- *Espazioaren eta denboraren egituraketa*

- **LEGE ZEFALO-KAUDALA:**

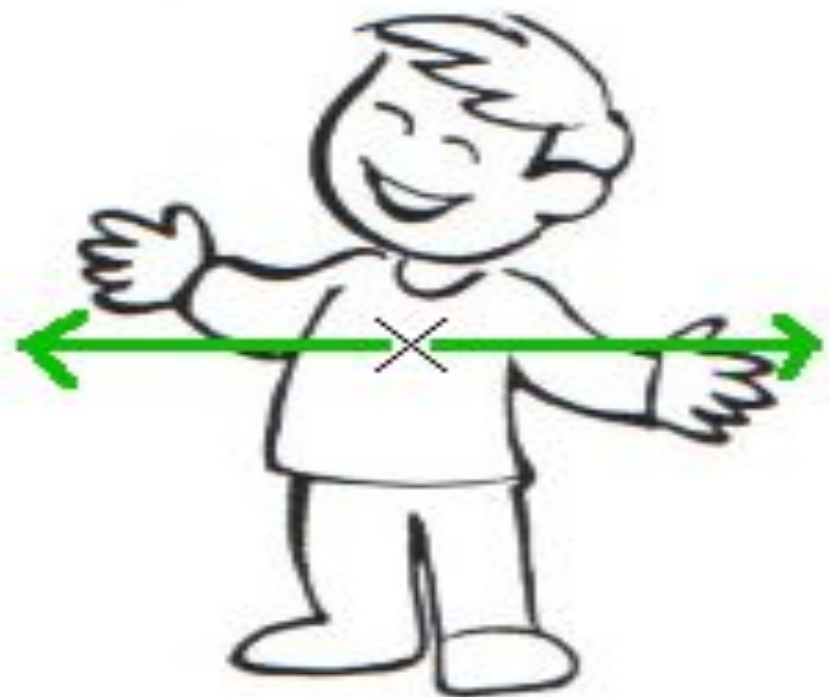
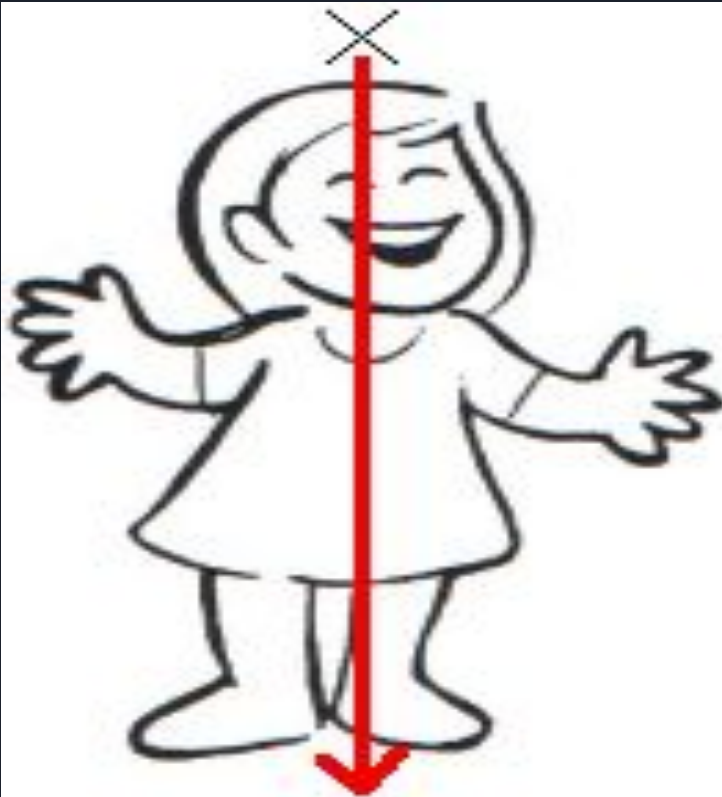
Erantzun psikomotor guztiak goitik behera ematen dira, burmuinean hasi eta hanketaraino. Buruko mugimenduak arinago kontrolatu hanketako mugimenduak baino.

(Haurrek askotan euren burua tente jarriko dute hankak tente jarri eta ibili hasi aurretik).

- **LEGE PROXIMO-DISTALA:**

Erantzun motrizeen antolamendua ematen da gorputzaren ardatzaren distantzia txikienetik handienera.

(Lehenengo sorbalda kontrolatuko dute, eta azkenik atzamarrak)

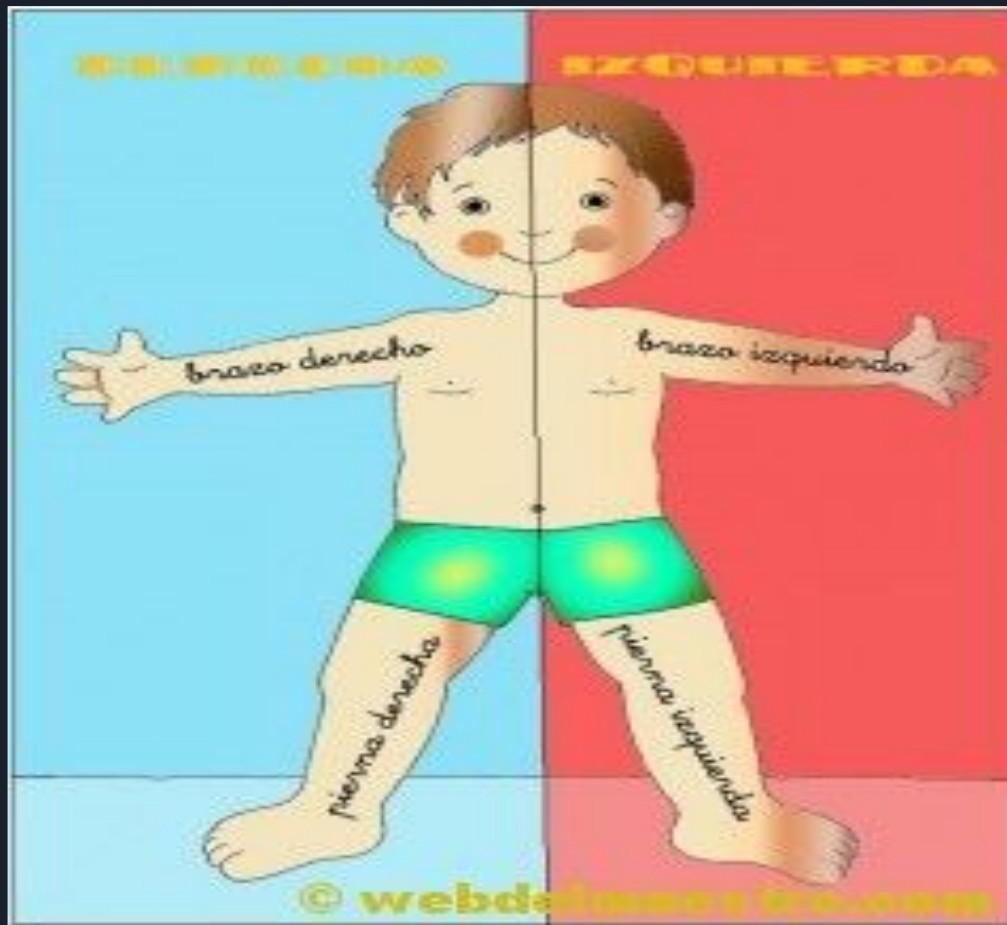
× Inicio del desarrollo
→ Dirección del desarrollo

CÉFALO-CAUDAL

× Inicio del desarrollo
→ Dirección del Desarrollo

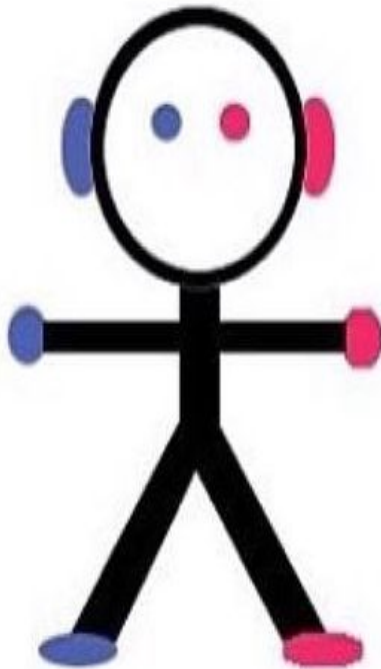
PRÓXIMO-DISTAL

LATERALITATEA

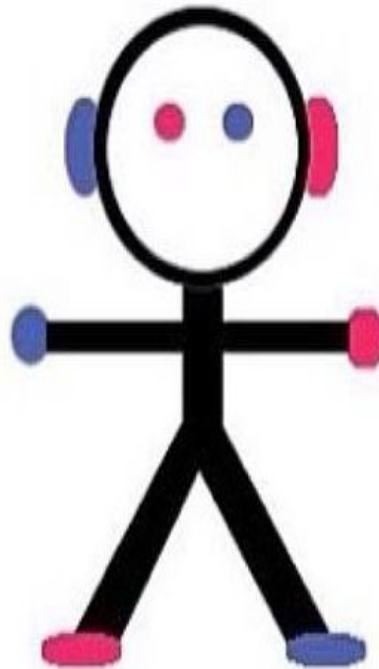

- Gure gorputza simetrikoa izan arren, alderdi funtzionalean ez da horrela, normalean burmuineko hemisferio batek gehiago agintzen duelako.
- Lehentasan lateralak:
  - **Homogeneoak:** organu guztientzat alde berdina
  - **Gurutzatua:** desberdina organu desberdinetan
  - **Eskuin-ezkerti:** bi aldeetako inork ez du leentasunik

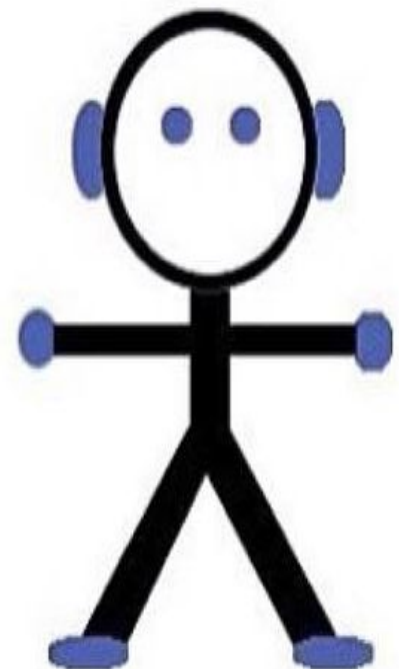
lateralidad homogénea
(diestra o zurda)

lateralidad
cruzada

lateralidad
ambidiestra

LATERALIDAD CRUZADA

- Batzuetan lehen-haurtzaroan definitzen da, baina gehienetan eskolaurreko urteetan (3-6 urte)
- Modu espontaneo batetan definitu ez bada, 5 urtekin lateralitatea bultzatzea komeni da (idazkera).

Lateralitatearen ebaluaketa: Marguerite Auzias-en froga

- Tapoi bat jarri
- Pospolo bat pizteko portaera imitatu
- Orri bat moztu artaziekin
- Bola bat sartu tubo batetan
- Puntzoiarekin papera pikatu
- Zapata bat garbitu
- Hari bat kiribildu
- Likido bat isuri
- Orratz bat tinkatu
- Azkoin bat askatu
- Kartak banatu
- Punteatu
- Ezabatu
- Haria sartu orratzean
- Orraztu
- Tanta-kontagailua hustu
- Bola bat hartu koilara batekin
- Txintxirrin bat jo
- Kremlera bat zarratu
- Edalontzi bat hartu likido bat edateko

Ikus: Garapen psikomotorea ebaluatzeko beste hainbat froga

LATERALIDADEAREN ARIKETAK

